

Окремий розділ – коротка історія світового анімаційного мистецтва і українського зокрема; про класичні і новітні жанри анімації. Другу половину видання становить архівна спадщина Володимира Дахна в літературному викладі. Авторка прагнула, аби читачі ніби «побували у творчій лабораторії митця», тому залишила без змін авторський стиль і мову режисера. Вперше оприлюднено його режисерські, літературні сценарії і сторі-борди мультиплікаційних проєктів, яким не судилося реалізуватися через брак державної підтримки і фінансування української анімації у 1990–2000-х роках.

Особливою книгу робить також оригінальне художнє оформлення, здійснене видавництвом «АВІАЗ». Починаючи від обкладинки, на якій портрет Володимира Дахна, створений з безлічі маленьких кадрів (наче пікселів) його відомих мультиків. Для книги підібрано вигадливі кольорові шрифти, що роблять її простір позитивним, промовисто-ігровим. Майже кожен розворот доповнений фотографіями з життя режисера-аніматора, ескізами до майбутніх робіт і кадрами з реалізованих фільмів. А візуальними головними героями видання є веселі українські козаки Тур, Грай і Око – персонажі мультсеріалу «Як козаки...», що стали візитівкою української анімації і прославили Володимира Дахна не тільки на Батьківщині, а й за її межами.

Вікторія Котенок

Бути художником кіно

Едуард Шейкін

Художник Едуард Шейкін /
Упор. Людмила Шейкіна. – К. :
Мистецтво, Самміт-Книга, 2017. –
152 с., іл.

Едуар Шейкін (1929–1998) – український художник, 1962 року закінчив ВДІК і відтоді працював на Київській кіностудії ім. О. Довженка. Стараннями його дружини Людмили Шейкіної вийшов чудовий альбом, де вміщено роботи художника – ескізи до фільмів, дружні шаржі, портрети дружини, фотографії, два тексти Олени Парфенюк, вступна стаття Сергія Тримбача і фільмографія митця.

Найбільше вражають ескізи до фільмів. Вони влучно передають характер та атмосферу стрічок. Коли дивишся, наприклад, ескізи Едуарда Костянтиновича до телефільму Миколи Мащенка «Як гартувалася сталь» і бачиш персонажів з неймовірним напруженням фізичних сил, підсиленим нервовими лініями, думаєш про експресіонізм – напрям, що виник після Першої світової війни в Німеччині та Австрії, напрям, що передавав соціальне збудження, динаміку соціальних зрушень, експресію внутрішніх станів людей. На початку 1970-х художник майстерно зобразив ту добу, про яку свідчать постаті в русі, надлюдські зусилля заради будівництва Боярської вузькоколійки. З роками образ того будівництва набув символічного значення – такої самовіддачі вимагали більшовики від кожної радянської людини заради побудови «світлого майбутнього». Ті, хто не шкодував своїх сил, до того майбутнього не дожили.

Зовсім інший настрій постає в ескізах до відомого фільму «Грачі» Костянтина Єршова, художникового товариша й колеги. Тут домінує атмосфера пастки: крупним планом подано обличчя персонажів, на яких прочитується готовність чинити злочин, не задумуючись про наслідки для самих себе. Й один із найперших фільмів Едуарда Шейкіна – «Експеримент доктора Абста» Антона Тимонишина (1968). Тут робота художника була надскладною, адже потрібно було в павільйоні студії збудувати декорацію підводної печери у відкритому морі. Дуже цікаві ескізи до фільму «Іду до тебе», зроблені для режисера Ролана Сергієнка, де зображено натовп людей у стародавньому Єрусалимі. Але фільм той поставив інший режисер – Микола Мащенко, і там був інший художник. Цікаві ескізи до діафільму «Борислав сміється», вони заслуговують на те, щоб стати ілюстраціями до окремого видання повісті Івана Франка. Зовсім інший стиль в ескізів до кінокомедії «Зозуля з дипломом», у них видно талант карикатуриста. Про цю грань таланту свідчать і дружні шаржі на кінематографістів.

Книга-альбом має чималий формат, видана елегантно, увиразненню робіт сприяють біле тло та високоякісний папір.

Лариса Іванишина